

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto I.

V Celoveci 10. avgusta 1882.

Št. 15.

Dr. Vošnjakov govor zastran ljudskih šol na Koroškem.

(Konec.)

Čudno pa je vendar, da se zavoljo Slovencev gospodje od one strani toliko vznemirjajo. Tu omenjam najpred poslanca vit. Carnerija. On je Lah, če se ne motim, vendar ga vznemirjajo štajerski Slovenci. Potem je g. dr. Jacques, čigar predniki gotovo niso Vara potolkli v Tevtoburški šumi, ampak so menda šli le skozi rudeče morje. Zakaj se ta gospod toliko vznemirja zavoljo kranjskih Slovencev? Gosp. dr. Rus pa se je tudi krepko potegnil za Nemce; njegovi predniki pa niso bili Nemci, ampak Slovenci, in njegovi zlahniki živé še zdaj na Kranjskem, ne znajo nič nemški in so vendar zadovoljni pri tem. S takimi gospodi se prepirati zavoljo uznemirjenja Nemcev pač ni vredno.

O drugih gospodih, ki so o nas govorili, omenjam gosp. dr. Plenerja. Jaz nisem tistih misel, kakor dr. Rus, da ne bi imel pravice tukaj o razmerah na Kranjskem govoriti. Jaz mu ne branim govoriti o kranjskih zadevah, če prav ni pri nas voljen. Saj mi je še ljubo, če gospodje mnogo govoré o naših razmerah, ker imamo mi potem priložnost, da jim naše stanje pojasnimo. Kajti dostikrat se vidi, da nam ne nasprotujejo iz hudobnosti, ampak ker razmer ne poznajo.

Obračam se naposled do vlade, katera z nami Slovenci, kakor sem že omenil, tako ravna, kakor je ravnalo ministerstvo Auerspergovo, obračam se posebno do gospoda naučnega ministra, kateri nam naših pravic ne podeli ni v ljudske šoli ni v srednjih šolah.

Ravno tako je, kakor bi vlada volje bila ponemčevati in poitalijančevati slovenski narod. Zakaj, mi je neumljivo: vendar ne zarad tega, ker je malo naše število? Jaz vendar menim, da smo ravno mi Slovenci za Avstrijo zelo dober steber in imenitna reč pri državni celoti. Le pomislite, da smo mi Slovenci za Avstrijo zelo zelo potrebni. Če bi od Trsta do Mure ne bilo Slovencev, ampak sami Nemci, mislim, da bi imela vlada še veliko težje stanje. Za Avstrijo pa smo živ zid proti jugu. O naši zvestobi, o našem patriotizmu nihče ne dyomi, kajti kam se hočemo obrniti, ako Avstrije nimamo? Potlačili bi nas ali Nemci ali pa Italijani, ali pa oba.

Iz vseh teh uzrokov, gospôda moja, je postopanje vlade proti nam čisto nerazumljivo. Gospod naučni minister hodi v svojih zarujevelih birokratičnih nazorih po potih Stremayrovih in

ne vidi, da se s tem v nasprotje postavlja z vladnim programom. Mi slovenski poslanci smo vselej v zadregi, kader moramo glasovati za to vlado, katera ima med seboj naučnega ministra, do katerega nimamo nobenega zaupanja, temveč le popolno nezaupanje. (Res je! na desni.)

In nekaj besed bi še rad dodal gledé prizadevanja, odvzeti nam narodnost, nas ponemčiti. Gospodje so se v teku poslednjih let sami prepričali, da se v času, ko se prebivalstvo množi in je narodna zavest vedno živejša, narodnost ne more vzeti ni po poti kancelije, ni po poti šole. Celó zadnja ljudska štetev je to javno pred oči postavila. Na Koroškem se slovensko prebivalstvo ne manjša, ohranilo se je v enakem številu nasproti prejšnjim štetvam. Torej ponemčenje se ni posrečilo, in jaz le obžalujem, da gospodje nameravajo še vedno poptujčevanje in iznarodovanje.

Tu si dozuljujem navesti enega naših gospodov kolegov besede, katere so mi v resnici iz duše govorjene, našega čestitega prijatelja českega gospoda poslanca Krejcija. On pravi v nekem slavnostnem govoru (bere): „Nobeno iznarodovanje se ne more kulturno delo imenovati, vsako je marveč delo prava pesti, delo surove sile močnejšega z namenom, da se pri tem doseže materialen dobiček.“ (Istina! na desnici.)

Gospoda moja! Tega naj bi si vendar Nemci ne pustili očitati, oni so velik, več milijonov broječ narod, in njim bo pač malo do tega, če si pretvežejo nekaj Slovencev.

In tudi za Avstrijo ni škoda, da razne narodnosti v njej živijo, ker se med seboj skušajo in s tem se more marsikaj dobrega vstvariti.

Da spoznanje to zasniva se v časih tudi v krogih one stranke, ki je zastopana na onej (levi) strani te visoke zbornice!

Bral sem v „Deutsche Zeitung“, ko je bil literaren kongres, zelo interesantno izpovedanje.

„Deutsche Zeitung“ pravi (bere): „Svojo vrednost poznati, pa priznavati tudi tuje zaslugе, to je lepo in plemenito za vsak narod. Človeštvo bo vedno razdeljeno v različne narode. To pa ni nesreča ali pomanjkljivost, ampak bogasivo razvitka.“ (Dobro! na desni.)

Te besede vašega lista priporočam vam v prevdarek in pa tudi visoki vladi. Ako pa gosp. naučni minister ne bo hotel za nas Slovence kaj storiti, obračam se do vas, gospodje od večine, s prisrčno prošnjo, da nam naklonite svojo pomoč.“ (Živa pohvala. Govorniku čestitajo mnogi poslanci od desnice.)

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (200 letnica.) 3. avgusta smo obhajali v Celovci lepo pa redko slovesnost. Ravno je 200 let, kar se je napravil polk ali regiment kralj Belgiški; spomin na ta den se je praznično obhajal. Mesto se je svetilo v prazniške obleki; na novem trgu so bandera vihrala, bile so štatuve ali sohe lepo okinčane, ličen oltar za sv. mešo postavljen in pisani šatori za višo gospodo razpeti. Že den poprej so dohajali visoki gospodje posebno vojaškega stanu. Prišli so iz Gradca, ker polk kralj Belgiški svoje novake nabira, sami velikaši in mestni župan. Zvečer je po mestu svirala turška muzika, akoravno se je dež ponujal. Zjutraj je spet vojaška muzika po mestu hodila in veseli den naznanjala. Ob pol devetih se je na novem trgu svečanost pričela. Najpred so gosp. polkovnik ali obrist baron Lauer svoje lepo v redu razpostavljene vojake s krepko besedo nagovorili; potem je bila sv. meša, katero so brali naš premil. knezoškof dr. Petrus Funder; h konci so gosp. knezoškof imeli precej dolgo pridigo in po svojej slavno znanej zgovornosti govorili tako krepko in srčno, da so njih besede vsem - vojakom in nevojakom - segale do živnega. Po dokončanej božjej službi so vojaki defilirali pred vojaško gospodo. Res vse je bilo prav slovesno, prav lepo in ginljivo! Vojaška gospôda je imela v gostilni „Europa“ veliko morendo, vojaki pa popoldne na „Kreuzbergelnu“ prav živo veselico. Ves griček je bil okusno ozalšan, dve bandi ste nadelovali vesele viže, vojaki so jedli in pili pa zdravice napivljali, da je vse gromelo. Skorej ves Celovec je bil na nogah in priča pri tej veselici. Bog ohrani in obvaruj ta slavni polk in dodeli njegovim banderom slavno zmago!

Iz Gorenč blizo Lipice. (Zaupnica.) Šolski svet v Srednji vesi Velikovskega okraja je poslal visokočast. gosp. dr. Vošnjaku sledeče zaupno in zahvalno pismo:

Predragi, Velečastiti Gospod!

Mi podpisani Vam izrekamo prisrčno zahvalo, ker se tako možato borite za nas koroške Slovence. Vsaka beseda, ki ste jo izgovorili v državnem zboru za nas, je gola resnica. S kakšnim velikim veseljem smo čitali v „Miru“, da se sme slovensko uradovati in da se smejo pri slovenskih sodnijah slovensko spisane tožbe vložiti. Hvala in slava torej Vam za Vaš veliki trud, predragi Gospod! Vaše zasluge za nas Korošce naj se z zlatimi besedami zapišejo.

Ob enem mi protestiramo zoper podpis našega Ruškega župana Tomaža Rupp, s katerim se je pridružil županom Celovške okolice. On ni sklical ne srenjskih odbornikov, ne vprašal šolskih svetovalcev, podpisal je le za se, ne pa za sosesko, torej je njegov podpis neveljaven. Mi pa bodemo podpirali naše vrle slovenske poslance in si prizadevali na vso moč, da se bo slovenščina ne samo učila v naših šolah, temuč tudi kot učni jezik vpeljala. Tako mislijo Vam vedno vdani šolski svetovalci v Srednji vesi Velikovskega okraja.

Srednja ves 18. rožnika 1882.

France Reš, načelnik. France Schaubach, Jurij Pusch, Jernej Hribernik, svetovalci.

Iz Grabštanja. (Ogenj.) V ponedlek — 31. julija — zvečer je na Bregu pogorela Krofova kmetija — hiša in skedenj. Kako je ogenj navstal, dosihmal še ni znano. Pogorelo mu je vse, kar se je dosedaj spravilo žita pod streho! Tudi živine, goved, mu je zgorelo par glav, 40 svinj, in ena kobil! Res omilovanja vreden. Zavarovan je menda bil, pa menda le samo za pohištvo, ne pa tudi za snopje in krmo. Požarna straža je prihitela pomagat precej hitro in pomagala, kar je sapa dala, pa kaj pomaga, ker je kmetija tako od rok, blizo eno uro od tukaj, blizo Krke. K sreči je hiša stala na samem.

Iz Kanalske doline. (Somenj; nov pot; razdražbe; nov župnik.) V Ukvah je bil somenj; vse je bilo židane volje, fantje so prepevali slovenske pesmi, godci so godli in mi smo se pošteno zasukali. — Poletu so Kanalčani vedel na planini, kamur so jeli tudi gospodi in gospé dohajati na „Sommerfrisch“ ali na počitnice. Hudourje pa pot na planino večkrat hudo raztrga, tudi je bil dozdanji pot prestrm; zatorej se dela nov, da bomo po zimi ložej seno po sanah domov drkali in bolj zložno na planino hodili. — Neka nova navada se hoče v Ukvah vgnjezditi. Gospodje, od kterih bi se človek kaj tacega najmenj v misel vzelo, mimogredeče ali pred hišo stojiče ljudi zasmehujejo in z njimi norce gonijo. Tako je nek gospod nekim ženskam, ki so pred njegovo hišo malo obstale in pokramljale, stole iz hiše prinesel, jih pred nje postavil in burke vganjal. Cela ves se nad tim spotika in godrnja. Ako se še kaj tacega zgodi, povem teh gospodov imena, naj jih „Mir“ zapiše v svoje črne bukve. — Na sednem Trbižu so ravno dobili novega gospoda župnika; 30. julija so jih gosp. dekan slovesno vpeljali v novo faro. Prišli so gospod iz Celovca in so pridigovali tako krepko in lepo, da so do solz ganili veliko svojih poslušalcev in si pri tej priči pridobili srca vseh svojih farmanov. Bog jih živi veliko let!

Iz Golšovske okolice. (Stara klobasa.) V poslednjem dopisu sem Humčane v mislih imel, dovolite, da še tudi danes podam neko 4 leta staro klobaso. Ni se čuditi, da je že nekoliko žaltava. Ob času naoroženja (mobilizacije) za Bosno in Hercegovino l. 1878. je bil tudi klican Lipš Krijepan; moral je pustiti doma mile in drage, t. j. bolešno ženo obdano s kopico majhnih otročičev. Po dokončanem osvojenji (okupiranji) se je za olajšavo ali tolažbo tega trudopolnega dela in pa tudi za zamude nekaterim tistih družin delilo nekoliko odškodnine in tako je tudi za rezervista L. K. bilo poslano nekaj čez 30 gld. na gosp. župana S. S. Ta je pa svoj žep ali aržet začel prešlatovati in se kmalo prepričal, da zarad tega nič nima menj v žepu, ker je moral rezervist L. K. v Bosno marširati, torej hajdi z omenjenim denarjem nazaj v Celovec. Tako je pa pripomagal, da si je moral rezervist L. K. enebarti prav po nepotrebem pete brusiti v Celovec, da je omenjeni denar dobil. Hvalimo torej le tega, kdor je res hvale vreden.

Iz Celovške okolice 3. avgusta. Ko je prva številka „Mira“ izšla med svet, niso samo vsi rodoljubni Slovenci z veseljem pozdravljali ta lepi namen: buditi samozavest koroških Slovencev,

ampak tudi Hrvati in Srbi so obrnili pozornost na nas in novi list. „Samouprava“ (v Belemgradu) imenovala je to podvzetje epohalno to je neizrečeno imenitno za nas Slovence.

Že več kakor pol leta je preteklo od tega časa, in morebiti bo kdo vprašal: „Kaj pa ste dosegli z „Mikom“? Resnica je, da nismo še dobili vseh tistih pravic, katere nam grejo. Šole so še zmirom vse take, kakoršne so bile. Po kancelijah še vedno gospoduje nemščina, čeravno ukaz ministra Pražaka jasno zapoveduje, da morajo sodniški uradniki v slovenskem delu koroške dežele posluževati se slovenskega jezika, kedar govorijo s Slovincem. Ali vendar, kar se v tako kratkem času doseči in storiti da, dosegli in storili smo. Pokazali smo namreč, da slovenski Korošec je in ostane Slovenec. On ljubi in spoštuje svoj jezik, kakor sin svojo mater, katera ga je ta jezik marnovati ali govoriti naučila; kajti materno besedo zaničevati bilo bi svojo lastno mater zaničevati. Tako trdega srca, tako brez pameti pa vendar naš kmet nikoli ni in ne bode. Samo odpadniki naroda, ljudje brez vere in brez najblažih človeških občutkov morejo to storiti. Nasprotniki očitajo nam, da mi koroški Slovenci ne razumimo tistega jezika, v katerem se slovenske bukve ali knjige tiskajo. Koliko resnice je na tem, pove nam „Mir“, kateri je v ravno tistem jeziku pisan, kakor vsi drugi slovenski listi in knjige, pa vendar je dobil med Korošci več kot 1200 prijateljev. Povsod se rad bere ali čita in kar je prav značajno in kar najbolj kaže, koliko je verovati našim sovražnikom in obrekovalcem, je pa to, da je v njem največ člankov ali dopisov iz prostih kmečkih peres. Tedaj s peresom v roci se bori vbogi kmet za najdraži mu zaklad, za svoj dragi, lepi in sladki materni jezik. Ta karakteristika in resnica je vredna, da se zapiše v zgodovino Slovencev. Ne učena gospôda — ne! prosti kmetič je pisal in se boril za svoj slovenski jezik; tem slavnejša pa bo tudi zmaga!

Od sv. Ane pri Ribnici. Preteklo nedeljo, 30. p. m. smo god sv. Ane praznovali. Ljudi je iz okolice zelo veliko prišlo, in gotovo bi bila množica veliko večja bila, ako bi vreme bolj vgodno bilo. Svečanost se je lepo vršila; možnarji so pokali, zvonovi so peli in muzika, kateri so udje krepki Slovenci, je svirala; srce je vsakemu veselja igralo, ko je pobožno množico v procesiji po mičnej okolici pogledal. Posebno pa moram petje med blagoslovi omeniti. Samo ena pevka in trije pevci so peli, pa tako lepo, da je zveden gospod strokovnjak, ki je zraven mene stal in mu vsako petje ne zadostuje, to petje in pevce očitno pohvalil. To je pač hvale vredno! — Cerkev je bila med sv. mešo vsa polna in ljudje so morali zunaj stati. Pa med pšenico je tudi ljulike. Bila sta med temi tudi dva mlada gospoda in dve gospodični iz mesta Celovca, ki pa se niso za božjo službo in ne za pobožne ljudi brigali; smejali so se in glasno govorili, da so ljudi motili. Zadnjič se začno pri nekem štantu neko igro igrati. To pa je bilo preveč. Vem, da je „Mir“ našega župana v črne bukve zapisal, ker je z nemčurji zoper nas Slovence potegnil in tisti šembrani protest zoper gosp. dr. Vošnjaka podpisal. Upam pa vendar, da bode „Mir“ tako pravičen in nepristransk,

da hvali, kar je hvale vrednega. Naš gosp. župan prepove igrati in zaukaže, naj so neporedneži pri miru in pokoji. Tako je prav, hvala! Pa še nekaj! Po sv. meši so se županske zadeve oklicevale v slovenskem jeziku, pa tudi v nemškem, ker je danes ob semnji bilo veliko nemških Celovčanov pričujočih; druge male se oklicuje za nas Slovence samo po slovensko. Nekdaj je bil naš gospod župan dober Slovenec in tudi družnik družbe sv. Mohora. Prav škoda se mi dozdeva, da je nekdo tako vrlega moža nam zmotil in izneveril. Pa ne obupajmo: kri ni voda!

Iz Podjunske doline. (Naša mladina; nesreča; letina.) Rajši bi hvalil, kakor pa grajal, ker resnica v oči kolje in dobi tisti, ki jo gode, gosli za ušesa. Pa naj bo! Ali je to prav, da ob nedeljah in praznikih naša mladina že predpoldnem začne kegljati in sicer ne samo po oštarijah. Na kmetih imajo tudi pri drugih hišah že kegljanje in s kuglo v roci posvečujejo sveto nedeljo. Pridige takim fantalinom pa presedajo in se jih bojijo in ogibljejo, kakor hudi križa. Kaj se je 9. julija zgodilo? Med pridigo se je nekaj tacih mladih nemarnežev v turnu ali zvoniku zbralo in so si tam sami napravili morda nemško pridigo. Za kratek čas si tam nabuljajo fajfe in kadijo. Ali so ti neporedneži že pozabili tisto nesrečo, ki se je pred nekimi leti v Kamenu zgodila skoz take ljudi? Zažgali so in napravili strašno nesrečo in škodo. Ravno dva takih pobalinov sta se tudi lotila z velikim zvonom zvoniti. Ker nista znala zvoniti, je jima ušel štrik, se obesil za mali zvon, ga dol vrgel, da se je strupil. Kdo bode spet to škodo poravnal? Menda bo ja tisti plačal, ki je škode kriv. — Letos imamo dobro vreme, da lahko snopje spravljamo; v nekaterih krajeh so že tako nepočakani, da so 9. julija, to je v nedeljo rež noter vozili, tudi taki, nad katerimi se drugi še bolj pohujšujejo, tedaj še ni bila sila, rež je bila suha komaj za potrebo.

Iz Medgorij. (Pomoč v nesreči.) Razun toče, ki nam pogostoma rada pobija, smo imeli pred dvema letoma še drugo nesrečo. Cerkev nam je pogorela in sicer tako, da so se zvonovi razpustili, orgle zgorele in zraven še štiri posestva blizo cerkve. Kako smo mi pogledovali s solzenimi očmi na visoki zvonik ali turn, ki je ves črn kviško štrlel. Milo nam je bilo pri srcu, ko ni bilo slišati nobenega glasú zvonov in je bila vedna tihota kakor na pokopališču! Marsikdo je že mislil, da ne bomo mogli pogorele cerkve več na viš spraviti, ker nam je že šola tako globoko rano vsekala: veljala je več ko 7000 gold. Pa hvala Bogu in našemu presvitlemu cesarju Francu Jožefu, ki so nam darovali 300 gold. Hitro smo začeli cerkev zidati, in, hvala Bogu! preden je zima pokazala svojo belo obleko, svetila se je cerkev, zunaj in znotraj popravljena kot juternja zarja. Pa tudi zvonovi so spet lepo in veselo peli iz novega turna. Pa menjkalo nam je še znotranje cerkvene oprave. Čujte Slovinci! Spet smo se obrnili s prošnjo na presvitlega našega cesarja in na pobožno staro cesarico Marijo Ano v Pragi. Naša prošnja je bila spet uslišana, dobili smo več kakor smo prosili. Presvitli cesar so nam darovali vnovič 200 gld. in presvitla cesarica Marija Ana dva prelepa in bogata mešna plajšča. Bog

jima vse dobrote, ki jih tako radodarno in obilno skazujeta cerkvam in šolam, stoterno povrni in daj jima še veliko zdravih in veselih let uživati, po smrti pa jima dodeli sveta nebesa! Pozabiti pa tudi ne smem Radiškega gosp. fajm. Antona Drobeža, ki so tedaj našo Medgorsko faro zraven svoje oskrbovali. Ta gospod so nam pri zidarji naše cerkve prav prijazno na roke šli in nam prošnje na dobrotnike napravljali. Slednjič moram še pohvalno omeniti orglarskega mojstra v Glinjah, gosp. Colariča, ki so nam za 800 gld. tako lepe in dobre orgle na 10 premenov ali registrov postavili. Kdor jih sliši in vidi, vsak jih hvali: mojstra delo hvali in priporoča!

Iz Doba pri Pliberce. (Obhod; tatvina; goljuf; ogenj.) Pretečeni teden, 23. julija, smo opravljali tukaj god sv. aposteljna Jakoba in zbralo se je veliko ljudi; dež, kateri je zjutraj nas plašil, je ravno o pravem času prenehal, da smo še obhod s presv. rešnjim Telesom zamogli obhajati. Pri pridigi so nas Pliberški kaplan opominjali na strašno rajtingo, ktera nas čaka, ko Gospod poreče: Daj odgovor od hiševanja in so nas učili, kako bi imeli biti po zgledu sv. Jakoba zvesti hišniki. Pa žali Bog, da ljudje tudi že po deželi začnejo zanemarjati poslušanje božje besede, ali če jo tudi poslušajo, nič ne ubogajo. — V pondeljek večer 24. julija so štrci pri kmetu Bošanku iz Doba potrgali železno omrežje iz okna, so vzeli obleko, katero so pa zunaj popustili in ves denar, menda okoli 500 gld. Domači so trdno spali, da jih niso čuli, pa če bi bili tudi čuli, ne bi mogli braniti, ker so štrci duri, kjer ljudje spijo, zavezali. Vse okoliščine kažejo, da štrci niso od daleč, ker jim je bilo vse znano. Najgotovjeji bojo tisti potepuhi, kateri so že lansko leto v Cirknicah in Vidrnivesi kradli. Žandarji jih na vso moč zalezujejo, pa so zviti tički, da jih ni kos dobiti. Ko bo mera polna, se bo pa že zvrnila. Pa tudi iz daljnih krajev nas taki tički obiskujejo. Tako je prišel iz Švicarskega ali iz Švajce nek ovčarski kupec in je kmeta pod Peco hudo opeharil. Nek kmet mu proda vse ovce in še za sosede, kateri so mu ovce prodali, dober stoji, menda je zneslo vse vkup 2100 gld. Pa kmalo kmet čuje, da kupec ni zanesljiv; on telegrafira v Švice, kjer bi imel biti doma, ali tam tega imena niso poznali. Napovedal je goljuf krivo ime. Kmet se pelje za njim, mu vzame ovce, kar jih še ni gredé prodal, in bo imel še okoli 800 gld. škode. Kmetje, bodite previdni, če tujcu več znesek zaupate! — Še druga nesreča se je zgodila. V petek 28. julija je začelo v Komeljnu pri Mlinarju okoli treh popoldne goretí in sicer v skednju. Ljudje so bili vsi na polji; prej da domu priletijo, se je vnela že tudi hiša, ktera blizo raven stoji. Živino in nekaj obleke so še rešili, drugo je vse zgorelo. Kako je navstal ogenj, se ne vè, morda je zažgala hudobna roka ali pa neprevidnost. K sreči je bil kmet zavarovan.

Iz Št. Marjete v Rožni dolini. (Nova šola.) Nove šolske hiše navadno tudi po samotnih krajih se stavijo velike kakor kasarne. Našo novo šolsko palačo so že začeli beliti in od zdaj se bode bahato kazala gori po vsej Rožnej dolini. Glejte, kako smo Šmarječani petični, kako smo bogati. Ako pojde vse po sreči, bode do 15. avg.

t. I. to delo čisto dogotovljeno, in skoraj bi bil pozabil povedati, kako smo zdaj leta za to hišo pokladali temeljni kamen. Tisto nedeljo popoldne je bilo prav soparno vreme, ki je naznanjalo, da pride nevihta in ploha. Ko so gospod župnik opravili cerkveni obred, so šolarji zapeli v domačem jeziku cesarsko pesem. Ta pesem in tudi slovenski govori so bili navdušeno in pohvalno sprejeti. Pri tej priložnosti smo imeli srečo (?) ne samo videti, marveč slišali smo tudi marnovati tiste znane gospode iz nemškega glavnega mesta v spodnji Rožnej dolini; govorila sta gg. Kastner A. zdravnik, in Fugger nadučitelj v Borovljah. Pričneta nemške zlate (bodisi le plesnove) otrobe vezati, kaj pravite: trdim Slovincem nemške otrobe! Seveda tega govora nismo razumeli, torej smo toliko trše in debelejšše gledali, kako je posebno eden teh nemčurskih „ciceronov“ se spenjal, mahal in pretepal z rokami po zraku, kakor bi bil komarje lovil. Nam je pa tako nekako šumelo po ušesih, kakor bi nekdo hotel reči: Mi si še vedno hočemo zato prizadevati, da se bode med vas Slovence, kolikor mogoče, vsilovala babilonska zmešnjava. Kakor sem že rekel, ne bodem tako kmalo pozabil, kako da smo debelo drug drugega gledali in nekateri so celo zijali, mene moj prijatelj še zdaj večkrat draži, da mojega zijala še nikdar ni vidil tako na dolgo in široko odprtega kakor takrat. Te nemške neslane klobase še ni bilo ne konca ne kraja, kar nas nekdo nenadoma reši iz te zadrege. Naenkrat je nekdo precej krepko zaklical: „Živijo Slovenci!“ Kar zmračili so se obrazi tem nemčurskim velikašem, tako da smo se zopet bali, da bode začelo grometi, ker je iz teh oči tako divje zabliskalo, da nas je nehote spominjalo sodnjega dne. Imamo torej v Šmarjeti novo šolsko palačo in dva učitelja, med kterima je vsaj eden bil trd Nemec. Menda bode Šmarjeta kar čez noč postala nemška. Pa gospoda moja! kakor pri šolski hiši ni šlo drugači, da ste morali pri tleh zidati začeti, tako tudi pri šolskem poduku tu na Slovenskem ne gre drugači, le v domačem slovenskem jeziku je mogoče kaj doseči. Upajmo, da bode pri tem tudi nemškutarje začela pamet srečati.

Iz Podgrada. (Cerkveni semenj.) Odkar smo k večnemu počitku spremili nam tako priljubljenega starčka zlatomešnika, je pri nas vse nekako mrzlo, zanemarjeno in žalostno. Le na semenj se je zbralo ljudi tudi od daljnih krajev. Device, praznično oblečene, so se slovesno vpejlale v cerkev in pričeli so se cerkveni obredi. Šploh tu okoli precej znan nekdanji priprosti skladatelj cerkvenih pesem, Grebelnik, (tako je bilo temu cerkvenimu pevcu ime), je imel navado, vsako leto k temu pranganju zložiti nove pobožne pesmi. Meni se zdi, da tudi danes se je pelo nekaj teh pesem. Gotovo pa uho boli človeka, ki je vaje, cerkveno pobožno muziko ali godbo ločiti od poskočne t. j. plesalne. Kar se morebiti lepo poda na plešišču, ni za cerkev. Torej rajši bi bili godci pri cerkvenih obredih izostali, ker nikakor niso v cerkveni godbi podučeni in so nadelovali, kakor da bi godli na plešišču. Cerkev je zidana strogo v gotičnem slogu in vse kaže, da je bila nekdanj prav lepa, zdaj je pa že popravila potrebna, tudi v Medgorjah imajo po ena-

kem načrtu stavljeno Božjo hišo; ta je na novo popravljena in z eno besedo prav okusna, gotovo ima prav domoljubno in marljivo vse hvale vredno cerkveno predstojništvo, to pričajo slovenski napisi. Tu v Podgradu so slovenski časopisi menda le bele vrane — nasproti se pa nemškutarija precej šopiri, posebno pri znanem krčmarju Pepe Sch., ker mu nek odpadnik „Fr. St.“ posojuje; sram bodi vsakega Slovenca, kateri se s tako mačjo zdvijano mrharijo družijo — Bog da bi tudi tu prisjalo solnce prave omike in prepošilo nemškutarstvo temo! Še nekaj, kar tudi sili, da se očitno šiba. Namreč mlin je v Podgradu, ki ima dva tečaja; staro kolo je počivalo, ker se že nekaj bolj k svojemu razpadu približuje, novejša pa se v enomer trdovratno vrtil in ropoče. ter noče poznati ali vedeti, da je danes dan Gospodov, sveta nedelja!

Iz spodnje Zile. (Žalostno.) V Podkloštru so ustanovljeni vojaki huljanarji, sami Slovani, rojeni Hrvatje. Podkloštarska okolica je čisto slovenska, tudi v Podkloštru samem so večidel Slovenci. Mislil bi človek, da bojo Slovenci in Hrvatje — sinovi matere Slave — lepo v slogi, miru in ljubezni živeli; pa žalibog temu ni tako. Kdo je nemir in jezo med vojaki in prebivalci vtrosil, nisem mogel zvedeti, pa verjetno je, da so nekteri prenapeti Nemci in Nemčurji, katerih je dosti v Podkloštru, Slovane - Hrvatje kakor si koli bodi razžalili. Bral sem v „Celovčanki“, da je pri preiskavi na den prišlo, da so jih nekteri prebivalci zmirljali in razdražili; vojaki so se zavoljo tega pritožili, tožba pa ni nič pomagala, - odtod menda gnjev in jeza. Pa bodi si - tako ali tako - to pa vendar ni prav, kar so huljani storili. Nek večer pridejo štiri šarže v neko oštarijo, kjer so nekteri gospodje s kvartami tarok igrali. Jeli so preglasno prepevljati, gospode pri igri motiti in z besedami pikati. Dva gospoda ustaneta in se podasta domov; vzela sta seboj dekle, da jima je svetila. Vojaki pa za njima, potisnejo dekle na tla, luč pogasnejo in začno s sabljami mahati. En gospod leti nazaj v oštarijo, uni pa po patrolo, ktera je tudi prišla in rasajevece polovila. Veče nesreče se ni zgodilo, akoravno so ljudje slišali dva strela. Kdo in zakaj je strelil, tega nihče ne ve. Take prigodbe so obžalovanja vredne. Naj bi prebivalci vojakov ne žalili in dražili, - vojaki pa tudi ne pozabili, da so za to postavljeni, naj ohranijo mir in pokoj in naj ljudi vestao varujejo. Po noveji vojaškeji uredbi ali organizaciji odidejo huljani skorej odtod v Zagreb.

Iz Vogerc pri Pliberku. Predlansko leto smo začeli zidati krasno, veliko šolo, katero smo lani dokončali. Voziti smo morali kamenje, opeke in vse, kar so zidarji potrebovali, tako da je kmet na polju setev popustiti moral. Pa tudi plačevati moramo, da si bi človek lahko pavec spehnil. Lansko jesen se je že začela šola. Dobili smo sicer mladega pa čvrstega gospoda učitelja Jože Drešarja, kateri so Slovenec in tudi po domačem govorijo. Z otroci tudi tako lepo ravnajo, da so hvalo vredni. Samo to je, da so tudi od začetka že začeli nemško vmes slovensko učiti. Mi bomo pa velika plačila tudi pozabili, ako bo šola dober sad rodila. Prišel je od okrajnega in krajnega šolskega soveta tudi ukaz, naj gospod

učitelj otroke vsako nedeljo in zapovedani praznik v cerkev peljejo. To so tudi zvesto spolnivali. Ali nemila smrt nam je vzela našega tako ljubljenega in zaslužnega dušnega pastirja č. g. Ichcentalerja. Zdaj pa že osem nedelj zaporedoma, potem na binškošne praznike, na sv. rešnega Telesa in sv. Petra in Pavla nismo imeli sv. službe božje! Zapuščeni smo zares, kakor Job je bil in posnemamo njegove besede: „Bog je vzel, Bog pa bode spet dal“, in če bo božja volja, se bodo te besede tudi pri nas spolnile. Seveda zdaj za nebasa si ne moremo veliko zaslužnega pridobiti, pekla se pa tudi le bojimo. Mi se priporočamo Bogu. In držali in ravnali se bomo zatoraj tudi po Kristusovih besedah, kateri pravi: „Iščite in bote našli, terkajte in se vam bo odprlo, prosite in se vam bo dalo.“ (Prosimo večkrat!)

Iz Pokrške okolice. (Nov zvon; naš župan.) Dve dobre uri pod Celovcem, v Pokrškeji fari, stoji nova romarska cerkev „Marija v Dolini.“ Romarji radi in pogostoma dohajajo v to cerkev, akoravno je tam malokdaj božja služba in cerkev še ni dodelana. Le sam presbiterij ali prostor, kjer stoji veliki oltar, je pod streho; cerkvene ladje in zvonika ali turna še ni! In čuda! Akoravno pri cerkvi še ni turna, je nekdo, kteregega ime nihče ne ve: g. fajmošter ne in še celo zvonar v Ljubljani, gosp. Samassa, ne ve, kdo je novi in to še celo prav veliki zvon naročil in tudi že plačal. Zvon je 1389 kilogramov ali blizo 25 centov težek in kaj lepo vlit: vse ga občuduje. Ta zvon so 30. julija ob dveh popoldne prečast. gosp. stolni dekan Jakob Rebernig slovensko posvečevali. Ljudi je bilo, da se je vse trlo in so lepi in srčni nagovor prav pazljivo poslušali. Bog daj, da bi lepe besede dolgo v srcu ohranili in se po njih ravnali! — Čujte, da pri tej priložnosti omenim, kar sem slišal praviti od tukajšnega župana. Tudi on je v Celovci pri „St. Weinhalle“ bil zraven, ki so kovali tisti preklemani protest zoper gosp. dr. Vošnjaka, ki se je za nas Slovence tako moško potegoval v državnem zboru. Seveda je gosp. Ovžan to pisarijo zoper nas Slovence tudi podpisal! Mislil bi človek, kako dobro da nemško zna; pa sirotle nemščino komaj lomi. Že je bilo v „Miru“ brati, da je gosp. Lax hitro iz Dunaja poslal pohvalno pismo tistim županom, ki so se zoper svoj narod in zoper svojo besedo podpisali in svojo mater izdali. Pa to pismo je bilo nemško pisano, ta nemčurski gospod župan je z nemščino navskriž in pisma ni prav razumel. Še le gosp. učenik so mu raztolmačili, kako lepo ga je gosp. Lax za njegov podpis pohvalil. Ta pohvala mu je menda tako v glavo zlezla, da je svojega junaškega dela še zdaj ves vesel in se ž njim ponaša. Bog daj, da bi ga skorej pamet srečala, da bi spoznal: Vsakemu svoje, Nemcem nemško, Slovincem slovensko! Vsaka tica ljubi svoje gnjezdo!

Iz Št. Lipša pri Soneci. (Posvečenje nove cerkve in zvonov; Letina.) Nedeljo pred Veliko gospojnico (13. avgusta t. l.) bo za naš kraj zelo slovesen den. Kapela Device Marije v Ponevesi je že pred 14 dnevi bila z vsem dokončana. Na prošnjo tukajšnih farmanov so prem. knezoškof blagovolili jo kot cerkev, kot podfaro potrditi. Prečast. gosp. prošt-dekan F.

W. iz Doberlevasi so to presveto delo kot knezoškofov namestnik prevzeli. Poprejšna kapela D. M. je stala že skoraj 250 let. Leta 1819 je bila popravljena in nekoliko povečšana. Pred 300 leti pa je bila ta podoba (statuva) D. M. v kapeli na Soneškem gradu. Kakor slika ali podoba, nje obleka in držanje kaže, je stara že 600 let. Opomniti je tudi, da se je pred to podobo skoz vseh 600 let opravljala daritev sv. meše. — Zvonove smo dobili iz Ljubljane, in kakor nas je gospod Samassa sam zagotovil, imajo prečudno lepe glase. Le težko čakamo dneva, da nam bodo ti zvonovi, ki že 2 mesca čakajo v cerkvi na tleh, po namenu prvokrat zapeli angeljsko pesem. Marsikateremu gledavcu in poslušavcu bodo omečili srce in solze veselja padale bodo črez lica. Tako imamo danes v naši fari razun farne cerkve dve podfari in dve kapeli. — Penzijiirani učitelj tukajšni gosp. Jan. Terčik so tisti veliki dobrotnik, komur se imamo zahvaliti za to novo, lepo hišo D. M. Hvaležnost naših farmanov do tega velikega dobrotnika je velika in nepozabljiva. — Letina se nam dobro kaže, žita toliko, da malokedaj več. Tudi „žitarec“ se dobro obnaša. Bog daj nam lepo toplo jesen, potem si bomo zaradi sodov za vino v skrbi.

Kaj pišejo naši časniki?

„Slovenec“ donaša pritožbo, da so se čč. oo. frančiškanom v Kamniku ljudske šole vzele. Vse je te šole hvalilo, da so bile prav dobre in deželi niso nakladale nobenih plačil, vse je za nje prosilo in vendar so te učiteljske službe razpisane. „Slovenec“ trdi, da so vse prošnje in pohvale zastoj, dokler bo vladal dosedanji šolski liberalizem.

„Slov. Narod“ donaša od gosp. prof. Fr. Šuklje-ja o nemškeje ljudskeje stranki članek, v katerem gospod razkazuje, da se ne bodemo nikdar mogli zavezati z novo ljudsko stranko; kajti to nam branijo politična previdnost, zdravi razum in politično poštenje. — Ta obsodba se meni dozdeva preostra. Poznam gosp. dr. F i s c h h o f a ne samo iz njegovih knjig in spisov, ampak tudi iz večkratnih ustmenih pogovorov. Akoravno Nemeec, je Slovanom, akoravno Jud je katoličanom pravičen.

„Novice“ priporočajo, naj bi se dovolilo, davke po nalašč za to napravljenih nakaznicah v davkarijo pošiljati. Koliko zamude, truda in denarja bi se s tim prihranilo! Bog daj!!

„Učiteljski tovarš“ poroča, da so učitelji na Štajerskem pri deželnem zboru prosili, naj se učiteljem, ki so svoje učiteljske izpite po stari šolski postavi naredili, pri pokojnini štiri službena leta za tri štejejo. Deželni zbor je pa to prošnjo odbil, le dva slovenska poslanca sta se za učitelje potegovala in vsi Slovenci sami so za to glasovali. Tako so liberalni Nemci učiteljem prijazni.

„S c h a“ iz Gorice“ poroča: V ljudskih šolah je na Goriškem učencev: 1. slovenskih 11.799; 2. laških 7356; 3. nemških — 60, reci šestdeset. In vender je na realki in gimnaziji v Gorici učni jezik nemški! Ali to ni narobe svet? Prav tedaj, da je deželni zbor zopet (že šestokrat)

enoglasno sklenil resolucijo, s katero zahteva podnk mladine na srednjih šolah v laškem in slovenskem jeziku. — Deželni zbor je resolucijo enoglasno sprejel, naj se vpelje slovenski in tialijanski jezik kot učni jezik v srednje šole goriške.

„Edinost“ v Trstu prav obširno in mi-kavno popisuje, kako slovesno se je razstava 1. avgusta odprla. Kaže tudi lepo podobo Hrvatskega paviljona; krasna palača! — Volilcem Koprškega okraja hvali in priporoča za deželnega poslanca č. g. V. Spinčiča, c. kr. šolsk. nadzornika. Bog daj srečo! — Novi tržaški škof, veleč. gosp. dr. Glavina so bili minulo nedeljo slovesno na svoj novi sedež vpeljani. Mnogaja leta!

Kaj dela politika.

Ministri in poslanci - državni in deželni - so šli križem sveta na počitnice, zatorej tudi politika po celej Evropi počiva. Še celo v Bosni in Hercegovini gre pri nabiranju vojaških novincev vse mirno in lepo po redu. Minister Kalay je začel nepovoljne uradnike iz Bosne prestavljati, kar tudi dobro dene. Le samo v Trstu se prikazuje žalostni sad, kterege so liberalne vlade sjale s tim, da so lahone podpirale, Slovence pa zane-marjale ali pa še celo tlačile. Naj da demonstracije, posebno slika Garibaldijeva, ki se je menda lesketala v nekeje rastavni sobi, še bolj pa petarda, ki je mladenča ubila in jih veliko ranila, naj vse to kakor grom bobni po ušesih vseh onih, ki vladne vajeti v roci držijo: Podpirajte na Primorskem, po Istri in Dalmaciji verne in zveste Slovence, glejte Italijanom prav dobro in trdno na prste, da bode Avstrija mogočna mirna in srečna!

V Egiptu se pripravlja čedalje hujša vojska; Arabi paša se noče udati in njegova vojska se je z Angleži že sprijela, da je kri tekla. Zdaj tudi turški sultan pošilja vojake v Egipt, pa noče dovoliti, da bi stali pod angleško komando. Bati se je, da evropejski turki ne potegnejo s turki v Egiptu, potem gorje! Bog večni ve, kako se štrana razmota?

Gospodarske stvari.

Kaj je storiti meseca septembra.

Kar je še otave ostalo, naj se pokosi, dokler so še bolj gorki dnevi. Pesino in zelno perje se obira in svinjam in živini pokuha. Tudi koruzna slama naj se požanje in živini poklada. Ozimna žita sej, da pred snegom še dobro obrastejo. Proso se požanje, omane in posuši. Ta mesec se vse s polja spravi, kar je dozorelega. — Kedar začne že slana padati, ne sme živina zgodaj na pašo. Sadje lepo obiraj, kar je boljšega, shrani za zimo, kar je slabejega pa posuši ali porabi za mošt. Tudi od sadja pečke nabiraj in jih posadi na primeren kraj, da si novih drevcesek izrediš. Krompir lepo shrani in preberi, da ne bo gnjil. Glej, da slaba zemljišča z blatom in dobro prstjo zboljšaš. Kar so bučele nabrati mogle, so nabrale, in zdaj se jim mēd izreže, kar ga same ne bodo potrebovale. Bezgove zrele jagode, peteršilj, žalbel

in druge koristne rastline se naberó in za potrebo shranijo.

Za poduk in kratek čas.

Iz slovensko-koroške popotne torbice.) Štirideseti dan po sv. Medardu zgodaj ogledam si sumljivo moja vremenska preroka Ursulogoro in Peco, jeli nimate „kape“ na plešasti glavi, iz katere bi zopet utegnile vlivati kakor „iz škafa“ dež na dež ter s tem nagajati kmetovalcem pri košnji in žetvi. In glej! jasno je bilo nebó ko ribje okó in jutrajno solnce obsevalo je tako žarno moja vremenska preroka, da sta spoštljivo snela svoje „kape“ pred dneva kraljico. Jaz pa pritisnil sem klobuk na glavo in napetil se v božji svet:

„Na goro, na goro,
Na strme vrhè,
Me kliče, me miče,
Me vabi srcè.“

S to mojo ljubo popotnico stopal sem med rednim žitnim poljem in že pokošenimi travniki ter prekoračil pri mestu P... železno cesto. Storim še kakih 50 stopajev in postojim pred ondi postavljenim kašipotom, da si pravo pot izberem. Na tisti kašipotni deski ali tabli pa je bilo zapisano z velikimi in širokimi črkami: „Nach Eberndorf“ — „Nach Schwarzenbach“. — Ker so mi nekdam pravili, da „Eberndorf“ po slovensko pomenja „Doberlovas“, — „Schwarzenbach“ pa „Črno“, tedaj sem kmalo rešil to nemško ugajanko in ubral sem svojo pot proti „Schwarzenbach - Črnemu“. — Pridem v Libučè, in ker si človek mora včasih oddahnuti, postojim zopet pred tako tablo, ktera pa je imela bolj okroglo lice. Tu je stalo zapisano, zgoraj po nemško, spodaj pa tudi lepo po slovensko, da se ta kraj imenuje „Libučè“ in da spada k političnemu okraju „Velikovec“. Ahan! si mislim, tam mimo one štirivoglate table tik železne ceste pri mestu P. hodijo in potujejo menda sami trdi Nemci, tukaj v Libučah prebivajo pa gotovo tudi Slovenci. Mimo sv. Jurja gre moja pot vedno navzgor čez Bleko in potem zopet vrtoglavo navzdol v Mižico. Kolena so se mi šibila od strme poti, zato počijem si zopet pred tako okroglolično tablo kakor v Libučah, ktera mi naznanja, da tukaj bivajo Nemci in tudi Slovenci. Mimogredé ogledam se na levo, kjer stoji namalano: „K. k. Post“. Pošta za trde Nemce, si mislim in prekoračim most. Na desno sredi vrta stoji lepo poslopje z enim nadstropjem; nad durmi je zapisano črno na belem: „Volksschule“, - in na desni med dvema oknomi: „Gemeindeamt Mies“. Lej no, lično hišo imajo nemški šolarji in nemški občinski zastop, Slovenci na tisti okroglolični tabli pa imajo svojo šolsko in občinsko „bajto“ menda kje tam bolj zadej v kotu, ker na nobeni lični hiši pri cesti nisem opazil slovenskih napisov: „Ljudska šola“ in „Občinski urad“.

Ura je kazala na blizo devet, ko sem stopal ob bistri Mižici dalje. Naproti mi pridrdra voz, nekako podoben Noetovi barki v sv. pismu. Z črnim platnom bil je ošivan, menda zavoljo pekočega solnca in sitnega praha. V naglici vidim na tistem platnu belo na črnem besede: „K. k.

Post Schwarzenbach“. - Ta pošta je pa bržčas samo za trde Nemce popotnike, za nemška pisma in nemški denar, ali kajli? Gondrnjal sem pri sebi in stopil v planinski svet; na desno in levo skalovje, tik ceste pa „planinska hči“ Mižica ali tukaj še menda Črna. Na neki pečini nad cesto čepi neko leseno in kakor je videti, zapuščeno poslopje z pohlevnim „turnom“; pravijo, da je to bil „Schrotthurm“, kateri pa že dolga leta počiva. Kaj, ko bi se pa nekega dne zrušil na cesto in onde pobil kako žival ali tudi kakega človeka? Cesta pelje skozi prevrtano in prestreljeno peč, vrh ktere stoji kamenit križ. Videti je, da skalovje in gorovje zapira daljo pot. Pridem do razpotja; na levo pelje cesta in tik nje stoji štirivoglate tabla: „Nach Ursulaberg“, - tedaj nemški prebivalci imajo v tem grabnu svoj dom in slovenska Ursula gora spremenila se je v enem letu menda v drugi „Blocksberg“. - Cesta pelje na večerno stran, in ker solnčni žarki tu skoz črno pečovje ne morejo predreti, postojim v senci in si brišem pot z čela. Gledam okrog: skoraj sama gola pečina, kjer pa je nekdam stalo lepo drevje, kakor to kažejo tröhneči štori. Škoda, da se les tako nespametno do zadnjega drevesca poseka, potem pride ploha in sneg in burja, in v nekterih letih kaže prej zelena gora gola rebra!

(Dalje prihodnjíč.)

Smešničar.

Katehet vprašajo otroke v šoli: Kako so pa vedeli modri na jutrovem, da je rojen Odršenik sveta? Brž se eden tantov odreže: „V kolendar so pogledali.“

Družba sv. Mohora.

Pesmarica bode obsegala 46 mašnih, 5 adventnih, 10 božičnih, 1 za zadnji dan leta, 1 za Novo leto, 3 za sv. tri kralje, 2 za Ime Jezusovo, 1 za Svečnico, 13 postnih, 3 velikonočne, 1 za križev teden, 2 za Vnebohod, 2 za Binkošti, 2 za sv. Trojico, 13 za sv. rešnje Telo, 11 za Tantum ergo, 2 presv. Serca Jezusovega, 1 od Angeljev varhov, 1 cerkvenega blagoslovljenja, 1 za vseh svetnikov, 1 za vernih duš dan.

Rokopis je po naročilu Cecilijinega društva s porazumljenjem posebnega odseka uredil g. A. Foerster, stolni kapelnik in vodja orgljarske šole v Ljubljani, tekst ali besede sta popravljala čč. gg. Janez Bile in Luka Jeran. Visoko čast. Ljubljansko knezoškofijstvo je blagovolilo tako pravni rokopis pregledati in potrditi. Strokovnjak o zadevah cerkvenega petja, slavnoznani slovenski skladatelj P. Angelik Hribar, frančiškan v Ljubljani, „Cecilijo“ lepo hvali in toplo priporoča.

Napevi so stavljeni četveroglasno, tako bode knjiga pripravna ne samo pevcem, ampak ob enem tudi orglarjem. Iz tega ozira se bode pesmarica tiskala v nekoliko večje obliki n. pr.: kakor je družbin Koledar.

Kaj je novega križem sveta?

* Dve nesreči ste se zgodile: V Podravljah blizo Rožeka je nek delavec, ki je Dravski most

mazal, v Dravo padel in se vtopil. - V Celovci se je nek hlapec pri kopljenji v nogi ali Lenti vtopil. - Še komaj 16 let stara deklina je blizo Majrovnika v Celovško jezero skočila. - V slovenskem Plajberze je poprejšni opravnik gosp. Erwarth našel v zemlji eno kost in en kos od hrbita, - pravijo, da je to od nekdanjih zmajev ali lindwurmov. - Prihodnji mesec pride naš polk Maročičev iz Rive v Celovec; peti bataljon pa gre v Trst. - Curk ali slap, ki teče iz Obirja proti Galiciji, jel je sloveti; veliko ljudi ga hodi gledat; vse ga občuduje in hvali. - Te dni je po Koroškem se vozil kupčijski minister baron Pino in je obiskal svojo suprugo, ki se nahaja v Milstadtu.

* Na Kranjskem obhajajo veselice, pri katerih se nabira za „Narodni dom“. Veselice so bile jako močno obiskovane na Vrhnikih, v Borovnici, v Idriji: Slovan gre na dan! - 15. avgusta se bode v rojstni vasi Muljavi na Dolenskem prav slovesno obhajala Jurčičeva slavnost. Povabljeni so rodoljubi iz vseh slovenskih pokrajin. - Čirkniško jezero na Kranjskem se skoraj vsako leto posuši; voda čudovitno zginja v požiralnikih. 21. julija je peljal kmetič voz sena mimo požiralnika. Zadnji del voza se nagne proti propadu in raz voz pade v požiralnikovo globino žena s svojo triletno hčerko. Nagla pomoč rešila je ženo, otroka pa je požrl vrtnec. - 24. julija je pogorela cerkev in ves „Na gori“ nad Idrijo. - V Maloravni pri Motniku so tri pohištva pogorela. - G. Malenšek po domače Košir v Broda pod Šmarno goro je napravil prvo parno mlatilnico (Dampf-dreschmaschine); kar naredi 8 mlatičev v enem tednu, naredi ta mlatilnica v enem dnevu in še prej. - Ključarski pomočnik M. K. je v zvoniku Št. Vidške fare pri Ljubljani pri uri kazala ravnal; pa je padel in v pol ure po tem umrl. - V Mokronogu je neka deklina svojemu ljubčku darovala molitvene bukvice, ktere pa zagleda v cerkvi pri drugej deklini. Začne kričati, razsajati, se z uno pipati in tako motiti božjo službo. Obsojena je bila na tri tedne v zapor, poostren z enim postom vsak teden. - Za novo cerkev presvetega Jezusovega srca, ki se ravno zida, se je dozdej nabralo 34.000 gld., kar je dobra četrtinka tega, kar bode cerkev stala. - V Savi je hlapec z dvema konjema iz Ljubljane utonil; basal je pesek, pa se z vozom predaleč v Savo upal. - Čč. gg. dekana Iv. Toman v Moravčah in Jože Skubic v Ribnici sta pela zlato sv. mešo. - Volkovi delajo prav veliko škode kmetom okoli Hotedršce na Notranjskem, kmetje tožijo, da so jim volkovi odnesli že več jagnjet in 5 psov, kar izpred hiše. - Na Kočevskem menda požiga neka hudobna banda. V Koči je pogorelo 17 hiš in 18 glav živine, v Grčaričah pa 15 hiš z hlevi, podi in vsemi drugimi poslopji.

* Na Goriškem je toča spet razsajala, pri Deskli na Kanalskem je potolkla, da je joj. - V Gorici se je utopil dijak tretjega razreda.

* V Celji nemčurski listič trosi grdo laž, da so Slovenci tirjali: Naj bi le slovenski jezik v kanclijah imel veljavo. To se pravi Nemce strahiti in šuntati. - „Kmetiški prijatelj“ v Celji piše po Celjskej nemčurski šegi „pisel supen, pisel flajš, pisel bindiš, pisel tajč.“ Fej te bodi! -

„Deutscher Schulverein“ na Štajerskem čedalje nesramniši rogovili in mir kali med Slovenci. - Okoli Žavca je toča pobila skorej vse poljske pridelke: oves, turšico, ajdo, zelje, proso, posebno pa hmelj. Tudi okoli Moškanec se je vsipala toča, pa ni veliko škodovala. - Pri Kozjem so vojaka mrtvega našli; pravijo, da ga je nekdo vstrelil. - Nek hudobec je Krištofovo hišo v Frami zažgal.

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Č. g. Valentin Lesjak ml., fajm. v Dvoru, je imenovan za kn. škof. konsist. svetovalca in za dekana v Zgoranjem Rožu; č. g. fajmošter v Grabštanji, Andrej Wieser, bode oskrboval Tinjsko dekanijo.

Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Gottfried Khuen iz Št. Lenarta za stolnega vikarja in kaplana v Celovec; Jože Müller iz Št. Vida k glavni fari v Celovec; Jože Ganglmayer iz Št. Paternijona v Št. Vid; Konrad Cweiger iz Motniče v Št. Lenart; Konst. vit. Steinberg iz Voglič k sv. Hemi na Krki.

Za kaplana gresta čč. gg. novoposvečenca: Jan. Obereder na Zgornjo Belo in Jože Pfohl v Motnico.

Zlato mešo sta obhajala dne 5. avgusta preč. gosp. dr. Jernej Levičnik, dekan in fajmošter v Šmohoru in dne 6. avgusta čast. gosp. Janez Tanzenberger, kurat pri sv. Trojici na Kraji, ki so rojeni dne 23. junija l. 1797 - tedaj 85 let dopolnili in po letih narstarejši duhoven Krške škofije.

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica	473	50	435	451	448	438	460	431								
Rž	258	3	245	280	290	375	3	291								
Ječmen	262	—	290	280	250	245	280	293								
Ajda	280	3	260	305	220	275	3	272								
Oves	206	280	190	201	180	215	2	206								
Proso																
Ber	516	—	—	451	480	—	5	488								
Turšica	342	—	295	353	288	350	330	334								
Grah																
Leča																
Bob																
Fižol bel																
„ rudeč																

Žitne cene se niso znižale, ker ptuje dežele mnogo žita v Avstriji nakupujejo. Tudi cena živine je ostala visoka. V Pliberški okolici kupuje francozki kupec ovce in plačuje po 22 do 24 gld. par; zadnje dni je bilo šest vagonov ovec odposlanih na Francosko. — Na Celovškem trgu se proda kilo sirovega masla po 95 kr. do 1 gold.; kilo maslo po 1 gold. do 1 gld. 10 kr.; piščet en par po 70 kr. do 1 gold.; jajec se dobi 9 za 20 kr.; mladih gos par po 2 gld. do 2 gold. 40 kr.; par mladih rac po 1 gld. 20 kr. do 1 gld. 40 kr. Cena drv se ni premenila.